

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.5.2017
COM(2017) 249 final

2017/0100 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om uppföljning av utexaminerade

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Syftet med förslaget till rådets rekommendation är att förbättra **tillgången till kvalitativa och kvantitativa uppgifter** om vad utexaminerade från högskole- och yrkesutbildning i Europa gör efter avlagd examen. Dessa uppgifter kan användas av studierådgivare och övriga professionella som hjälper nya studenter att göra välgrundade studieval. Uppgifterna kan även vara ett stöd för lärare och ledningen för läroanstalter vid utformandet av kurser och de kan användas av myndigheter för att fatta välgrundade beslut om hur systemet för högskole- och yrkesutbildning ska styras. Förslaget syftar till att stimulera ytterligare utveckling och utnyttjande av olika former av mekanismer på utbildningssystemnivå för att följa upp utexaminerade i enskilda medlemsstater och till att uppmuntra mer samarbete mellan nationella aktörer som arbetar med uppföljning av utexaminerade för utbyte av god praxis. I slutändan kan man därmed öka uppgifternas jämförbarhet.

Utexaminerades anställbarhet är en orsak till oro i många av EU:s medlemsstater. I vissa delar av EU är en betydande andel personer med akademisk examen arbetslösa eller har ett jobb som de är överkvalificerade för. För **nyutexaminerade från yrkesutbildningar** är situationen mer komplex. I vissa länder, såsom Danmark, Estland och Tyskland, är sysselsättningsgraden för nyutexaminerade från yrkesutbildningar hög, till och med högre än för personer med akademisk examen. I många andra länder, bland annat Frankrike, Spanien och Italien, är sysselsättningsgraden för personer med yrkesexamen dock märkbart lägre och ligger långt under sysselsättningsgraden för personer med akademisk examen¹.

Uppgifter av god kvalitet om vad utexaminerade gör efter att de har avslutat sin utbildning och om hur de bedömer den kunskap, de färdigheter och den kompetens de tillägnade sig i skolan, i högskolan eller på universitetet är oumbärliga för att förstå både **orsakerna** till utexaminerades problem med anställbarheten och framgångsfaktorerna i särskilda regioner eller branscher eller bland utexaminerade från särskilda studieinriktningar på högskolenivå eller yrkesutbildningsnivå. Dessa uppgifter kan sedan användas för att **kartlägga lösningar**.

Detta förslag till rådsrekommendation och de föreslagna initiativen på EU-nivå som ska åtfölja den kommer att svara på tre huvudsakliga problem i Europa.

- **Brist på detaljerade uppgifter.** Grundläggande uppgifter om hur de utexaminerade klarar sig på arbetsmarknaden och i samhället överlag är tillgängliga, även på EU-nivå, från befintliga uppgiftsinsamlingar, som [EU:s arbetskraftsundersökning](#). Dessutom har en del medlemsstater utvecklat undersökningar för utexaminerade eller tagit i bruk andra system för att analysera uppgifter från databaser för utbildning, skatter och sociala avgifter samt från olika register (administrativa uppgifter) för att kunna följa upp utexaminerades karriärer och löner. I många delar av EU är systemen för insamling, analys och användning av uppgifter om utexaminerade från högskole- och yrkesutbildningar dock inte välutvecklade. Detta leder till att entydiga belägg ofta inte är tillgängliga.

¹ Se utbildningsöversikten för 2016: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_sv

- **Förlorade synergieffekter.** Även om många medlemsstater håller på att utveckla system för uppföljning av utexaminerade eller har planer på att göra det, förekommer för närvarande begränsat kunskapsutbyte om god praxis och ömsesidigt lärande om vad som fungerar.
- **Brist på jämförbara uppgifter.** Omfattningen av de befintliga jämförbara uppgifterna är begränsad och uppgifter som samlas in nationellt kan **inte jämföras** med uppgifter som samlats in i andra länder, vilket gör det **svårt att dra lärdom** av skillnader i tendenser och observerade resultat i olika länder och regioner.

För att ta itu med dessa frågor är målen med förslaget till rådsrekommendation och relaterade initiativ på EU-nivå följande:

- Att uppmuntra vidare utveckling och förbättring av system för uppföljning av utexaminerade från både högskole- och yrkesutbildning på nationell nivå i Europa. För att skapa en mer fullständig bild av resultaten av högskole- och yrkesutbildningen uppmuntras medlemsstaterna att i sina system för uppföljning även omfatta personer som lämnar utbildningssystemet utan examen.
- Att uppmuntra och främja **mer samarbete och utbyte av god praxis** mellan de nationella aktörerna som arbetar med uppföljning av utexaminerade när det gäller undersökningar och system för administrativa uppgifter. De ska även uppmuntras till att dra nytta av resultaten genom nätverkande, ömsesidigt lärande och tillfällen för vägledning på EU-nivå.
- Att förbättra **tillgången till jämförbara uppgifter** om hur utexaminerade klarar sig på arbetsmarknaden och i samhället överlag. Detta mål kommer att eftersträvas genom de samarbetsmöjligheter som nämns ovan, där en förbättring av jämförbarheten kommer att vara en av de aspekter som beaktas vid den fortsatta utvecklingen av nationella system för uppföljning. I år kommer kommissionen dessutom att inleda en pilotfas för den **europiska undersökningen om utexaminerade** för att pröva genomförbarheten när det gäller att samla uppgifter om personer med akademisk examen, vilket bygger på [genomförbarhetsstudien om utexaminerade i EU \(Eurograduate-studien\)](#), och fortsätta insatserna att harmonisera frågorna i frågeformulären.
- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

I initiativet [”Satsning på Europas unga”](#), antaget den 7 december 2016, betonar kommissionen vikten av högkvalitativ utbildning för att stödja unga människors personliga utveckling och deras övergång till högkvalitativ sysselsättning. I enlighet med kommissionens arbetsprogram 2017 och som en del av uppföljningen av ungdomsinitiativet och [den nya kompetensagendan för Europa](#), som antogs i juni 2016, har kommissionen åtagit sig att samarbeta med medlemsstaterna för att förbättra tillgången till uppgifter om hur utexaminerade klarar sig på arbetsmarknaden och i samhället överlag (uppföljning av utexaminerade) även inom yrkesutbildningen. Detta åtagande har att göra med att man på både nationell nivå och EU-nivå har insett betydelsen av att förbättra kunskaperna om hur utexaminerade klarar sig och således även evidensbasen för beslutsfattande och praxis inom utbildningsområdet. Sådana uppgifter kan bidra till utformningen av åtgärder för att förbättra utbildningens kvalitet och relevans och därmed bidra till bättre förvaltning av nuvarande och framtida kompetensbehov eller kompetensglapp.

Rådet och kommissionen föreslår i sin [gemensamma rapport](#) 2015 om genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020) att det ska införas ett område för ytterligare samarbete, nämligen främjandet av betydelsen av högre utbildning för arbetsmarknaden och samhället. Detta omfattar även att man ska förstå arbetsmarknaden bättre och förekomma behoven, till exempel genom att följa upp utexaminerades karriärer. På yrkesutbildningsområdet åtog kommissionen sig att säkerställa att det ordnas regelbundna informations- och återkopplingstillfällen i [Riga-slutsatserna](#) 2015, där resultatmål för perioden 2015–20 presenterades för yrkesutbildningen.

Att ta itu med kompetensglapp, utvärdera utbildningens kvalitet och förbättra återkopplingen när det gäller hur utexaminerade klarar sig är också viktigt med tanke på följande:

- [Resolution om främjande av socioekonomisk utveckling och delaktighet i EU genom utbildning: utbildningens bidrag till den europeiska planeringsterminen 2016](#). Resolutionen betonar vikten av att ta itu med kompetensglapp och kompetensluckor.
- [Rådets slutsatser om entreprenörskap i utbildningen](#) från 2014, där medlemsstaterna enades om att alltid använda uppgifter om uppföljning av utexaminerade då det är möjligt vid bedömningen av hur bra och effektiv utbildningen i entreprenörskap är.
- [Rådets slutsatser om den högre utbildningens sociala dimension](#) från 2013, där medlemsstaterna enades om att underlätta tillhandahållandet av uppgifter om utbildnings- och arbetsmarknadsrelaterade möjligheter och resultat.
- [Rådets slutsatser om utexaminerades anställbarhet](#) från 2012, där medlemsstaterna enades om att övervaka andelen anställda utexaminerade i syfte att stärka det evidensbaserade beslutsfattandet när det gäller beröringspunkterna mellan utbildning och sysselsättning. Medlemsstaterna och kommissionen enades om att samla in kvalitativa uppgifter och exempel på god praxis som syftar till att komplettera den kvantitativa övervakningen och stärka grunden för det evidensbaserade beslutsfattandet.

Dessutom betonas i [de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring i det europeiska området för högre utbildning](#) och [den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning \(Eqavet\)](#) värdet av objektiva uppgifter av god kvalitet om vad utexaminerade företar sig efter avslutad utbildning.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Genom att tillhandahålla uppgifter som beslutsfattare kan använda för att övervaka och mäta hur utexaminerade klarar sig, analysera kvaliteten på och relevansen av den utbildning som studenterna fått, vidta åtgärder för att rätta till eventuella kompetensglapp eller kompetensluckor och utarbeta läroplaner för att förbättra sysselsättningen kommer uppföljning av utexaminerade att bidra till att förverkliga kommissionens prioritering att [stimulera sysselsättning och tillväxt](#).

Initiativet för uppföljning av utexaminerade stöder även det överordnade målet i [Europa 2020-strategin](#) att minst 40 % av 30–34-åringarna ska ha högre utbildning, eftersom det kommer att bidra till att stärka yrkesvägledningen för blivande studenter. Initiativet bidrar även till att den högre utbildningen utvecklas så att den möter de utbildningsmässiga, sysselsättningsrelaterade och samhällsliga behoven som ständigt utvecklas.

Både vad gäller högskole- och yrkesutbildning är förslaget förenligt med [riktlinjerna för sysselsättning](#), vilka prioriterar ett utökat utbud av arbetskraft genom att ta itu med strukturella brister inom utbildningssystemen och ungdoms- och långtidsarbetslösheten. Förslaget kommer att bidra till ett framgångsrikt genomförande av ungdomsgarantin, eftersom mer uppgifter om arbetslösa utexaminerade även kommer att göra det lättare för dem som tillhandahåller tjänster inom ramen för ungdomsgarantin att bättre kunna identifiera unga som varken arbetar eller studerar inom denna grupp och rikta sina insatser.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Initiativet överensstämmer med artiklarna 165 och 166 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). I artikel 165 anges att unionen ”ska bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut ska respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald.” Enligt artikel 166 i EUF-fördraget ska unionen ”genomföra en yrkesutbildningspolitik som ska understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, samtidigt som unionen fullt ut ska respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.”

Initiativet innebär ingen utökning av EU:s föreskrivande befogenheter eller bindande åtaganden för medlemsstaterna. Medlemsstaterna beslutar hur de genomför rådets rekommendation i enlighet med sina nationella omständigheter.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Även om många medlemsstater visserligen har utvecklat någon form av system för uppföljning av utexaminerade, finns det för närvarande begränsat utbyte av god praxis och jämförbara uppgifter mellan länderna, vilket hindrar analysen av resultaten och utmaningarna på utbildningsområdet i hela EU.

Mervärdet av åtgärder på EU-nivå ligger i EU:s möjlighet att uppnå följande:

- Göra det lättare att utbyta och sprida sakkunskap och kunskap mellan organisationer i olika länder för att förbättra uppföljningen av utexaminerade på nationell nivå.
- Ta initiativ till ett tillvägagångssätt som skapar nya jämförbara uppgifter om hur utexaminerade klarar sig i alla medlemsstater och förbättra jämförbarheten av uppgifterna från befintliga uppgiftsinsamlingar, då det är möjligt och önskvärt.

• Proportionalitetsprincipen

Genom förslaget skapas ett samordnat tillvägagångssätt för uppföljning av utexaminerade, vilket kommer att hjälpa medlemsstaterna och kommissionen att utbyta god praxis och uppgifter. Det kommer även vara till nytta när den politiska inriktningen stakas ut på både nationell nivå och EU-nivå. Eftersom medlemsstaternas åtaganden kommer att vara av

frivillig karaktär och varje medlemsstat beslutar om tillvägagångssätt för att utveckla sitt eget system för uppföljning av utexaminerade, anses åtgärden vara proportionerlig.

- **Val av regleringsform**

En rådsrekommendation är ett lämpligt instrument på utbildningsområdet, där EU har en stödande befogenhet, och det är ett instrument som ofta används för åtgärder på EU-nivå på detta område. Som rättsligt instrument markerar det medlemsstaternas åtaganden när det gäller åtgärderna som förs fram i texten och ger en starkare politisk grund för samarbete på detta område, samtidigt som man fullt ut respekterar medlemsstaternas befogenhet på utbildningsområdet.

3. **RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR**

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Beslutet att föreslå ett EU-initiativ om uppföljning av utexaminerade följde efter ett omfattande offentligt samråd om översynen av agendan för modernisering av Europas system för högre utbildning, som avslutades i februari 2016. I samrådet lyftes framför allt oron för utexaminerades sysselsättningsituation fram och medlemsstaternas myndigheter och berörda parter gav ett brett stöd för ytterligare insatser på EU-nivå för att förbättra evidensbasen för politik och praxis, särskilt vad gäller öppenhet och insyn när det kommer till utfall och resultat. De fullständiga resultaten av samrådet finns i [arbetsdokumentet \(bilaga II\)](#) som bifogats till den nya kompetensagendan för Europa.

De viktigaste svaren omfattade bland annat följande:

- 71 % av studenterna eller de nyutexaminerade och 61 % av personalen inom högre utbildning höll inte med om påståendet att ”det finns en god överensstämmelse mellan utbudet av utexaminerade akademiker och den kunskap och kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden”.
- 55 % av de tillfrågade höll inte med om påståendet att ”personer som utformar högskolekurser har tillräcklig kunskap om det sannolika kompetensbehovet på arbetsmarknaden”.
- 47 % av de tillfrågade höll inte med om påståendet att ”systemen för högre utbildning fungerar väl”.
- Enbart 29 % av studenterna eller de nyutexaminerade höll med om påståendet att ”studenter får stöd för att göra välgrundade studieval”.

Efter avslutat offentligt samråd diskuterades de specifika förslagen till EU:s initiativ för uppföljning av utexaminerade vid sammanträdet för generaldirektörerna för högre utbildning i Bratislava i oktober 2016, vid sammanträdet för [Utbildning 2020-arbetsgruppen för moderniseringen av högre utbildning](#) i november 2016 och vid det europeiska utbildnings- och ungdomsforumet 2016. Vid dessa sammanträden gavs ett brett stöd för ett samordnat tillvägagångssätt på detta område.

Europeiskt centrum för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop) har nyligen genomfört en opinionsundersökning om yrkesutbildning. Där framgår liknande utmaningar i ett antal av EU:s medlemsstater när det gäller unga som slutför yrkesutbildning. Nästan en tredjedel anger att de vid något tillfälle har upplevt problem att hitta ett jobb. I en annan av Cedefops undersökningar, kompetens- och jobböversikten, som baserar sig på svar från 49 000 vuxna arbetstagare (24–65 år), ansåg 41 % att de hade små möjligheter att hitta ett jobb som motsvarar deras kompetens och kvalifikationer.

Uppföljning av utexaminerade har diskuterats vid flera tillfällen med berörda parter inom yrkesutbildning och förslag från debatten beaktades i utarbetandet av detta förslag. Framför allt Eqavet-nätverkets årliga möte i juni 2016, Eqavets evenemang för ömsesidigt lärande om relevanta indikatorer i september 2016 och Eqavet-forumet 2016, där uppföljning av utexaminerade var en viktig fråga, har varit viktiga bidrag från nätverket för kvalitetssäkring av yrkesutbildning.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Förslaget grundar sig på en bedömning av de möjliga fördelarna och riskerna samt den möjliga inverkan av ett europeiskt initiativ för att ytterligare utveckla mekanismer för uppföljning av utexaminerade på nationell nivå och EU-nivå. Främjande av utexaminerades anställbarhet och uppföljning av utexaminerade har varit återkommande teman när det gäller utbyte av politiska lösningar och praxis med stöd av Utbildning 2020 och Bolognaprocessen, och tillfällen för ömsesidigt lärande om främjande av utexaminerades anställbarhet (februari 2015) och uppföljning av utexaminerade (september 2015) har nyligen ägt rum.

Den slutliga rapporten om [Eurograduate-studien](#) blev färdig 2016 på uppdrag av kommissionen. Den bekräftade att initiativ för uppföljning av utexaminerade på systemnivå är starkt utbredda i Europa, men tillvägagångssätten och omfattningen av verksamheten varierar stort mellan länderna. Initiativ som grundar sig på regelbundna undersökningar eller undersökningar om nyutexaminerade, analyser av administrativa uppgifter eller en kombination av dessa fanns i 25 av de 31 länderna som ingick i studien. Däremot var det bara elva länder som gör regelbundna undersökningar om utexaminerade (oftast årligen eller vartannat år) och sex länder följer upp utexaminerade med hjälp av både undersökningar och administrativa uppgifter. Studien bekräftade också efterfrågan bland berörda parter på en långsiktig och regelbunden europeisk undersökning om utexaminerade.

Material har också samlats in från de omfattande och gränsöverskridande undersökningarna som gjorts av [Hegesco](#) och [Reflex](#) (2010), som båda får stöd av det sjätte ramprogrammet och programmet för livslångt lärande och som kartlagt hur personer med akademisk examen har klarat sig. Belägg har också samlats in från resultaten av andra undersökningar: [undersökningen om effekterna av Erasmus](#) (2015), en rapport om [arbetsmarknadsutsikterna för dem som har en yrkesutbildning](#) (Cedefop 2013) och den [europeiska kompetens- och jobböversikten](#) (Cedefop 2015).

Vid [Eqavets evenemang för ömsesidigt lärande om indikator 5](#) 2016 (andel som får anställning efter yrkesutbildningsprogram), som även grundar sig på nationella fallstudier, konstaterades det att uppföljning av personer med yrkesexamen ger de nationella myndigheterna och anordnare av yrkesutbildning avgörande uppgifter för att anpassa yrkesutbildningen till arbetsmarknadens behov och för att bedöma yrkesutbildningssystemets

effektivitet. På Eqavet-forumet 2016 diskuterades uppföljning av personer med yrkesexamen specifikt och funktioner för utformning och genomförande av lämpliga system föreslogs.

- **Konsekvensbedömning**

Med tanke på att åtgärderna kompletterar medlemsstaternas initiativ och att de föreslagna åtgärderna är av frivillig karaktär samt med tanke på omfattningen av de förväntade konsekvenserna har ingen konsekvensbedömning gjorts. I stället har tidigare undersökningar beaktats i utarbetandet av förslaget, liksom samråd med medlemsstaterna, framför allt med dem som har välutvecklade system för uppföljning av utexaminerade, och det offentliga samrådet om agendan för modernisering av Europas system för högre utbildning.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

Medlemsstaterna kommer att förbinda sig att se till att de utvecklar initiativ för uppföljning av utexaminerade som respekterar artikel 8 i [EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna](#), där det fastslås att var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne. Dessa uppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.

Genom bestämmelsen om bättre uppgifter om hur utexaminerade klarar sig, kommer förslaget till rådsrekommendation också att bidra till tillämpningen av artikel 14 om rätten till utbildning och till tillträde till yrkesutbildning och fortbildning, och artikel 15 om rätten att arbeta.

Åtgärderna ska genomföras i enlighet med EU:s lagstiftning om skydd av personuppgifter, framför allt [direktiv 95/46/EG](#), som den 25 maj 2018 ska ersättas med Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2016/679](#) om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (den allmänna uppgiftsskyddsförordningen).

4. BUDGETKONSEKVENSER

Inrättandet av system för uppföljning av utexaminerade är resurskrävande på nationell nivå och kommer att kräva en långsiktig och tillräcklig finansiering. Som framkom i Eurograduate-studien är någon form av uppföljning av utexaminerade på gång i 25 av de 31 undersökta länderna, vilket visar på att man inser betydelsen av uppgifter om hur utexaminerade klarar sig. Användning av befintlig EU-finansiering, såsom Erasmus+ och de europeiska struktur- och investeringsfonderna, för att stödja utvecklingen av nationella system för uppföljning av utexaminerade kommer att uppmuntras, då det är lämpligt och i enlighet med deras rättsliga grund och deras respektive finansiella kapacitet.

En budget på 800 000 euro under två år har avsatts i det årliga arbetsprogrammet för Erasmus+ för pilotprojektet om uppföljning av utexaminerade. Det föreslagna nätverket av experter kommer att finansieras genom befintliga arrangemang för Utbildning 2020-

arbetsgrupper. Inga ytterligare anslag eller personalresurser kommer att krävas från EU:s budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Medlemsstaterna kommer att förbinda sig att årligen meddela kommissionen om genomförandet och utvärderingen av åtgärderna i rådsrekommendationen, med början senast två år efter det att den har antagits. Kommissionen kommer å sin sida att rapportera till rådet om genomförandet av rådsrekommendationen som helhet inom fem år efter det att den har antagits.

Dessutom kommer framsteg, inbegripet eventuella utmaningar, att följas upp genom sammanträden i nätverket av experter, som kommer att utgöra ett forum för ömsesidigt lärande och utbyte av god praxis.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Bestämmelser om medlemsstaterna

Punkterna 1-2

Förslaget rekommenderar att medlemsstaterna förbättrar tillgången till och kvaliteten på uppgifter om utexaminerades (personer som har avslutat en viss nivå på en utbildning) förehavanden och, om lämpligt, uppgifter om personer som lämnar en högskole- eller yrkesutbildning utan examen, genom att senast 2020 inrätta ett system för uppföljning av utexaminerade som omfattar följande:

- Insamling av relevanta administrativa uppgifter från databaser för utbildning, skatter och sociala avgifter.
- Utveckling av longitudinella undersökningar om utexaminerade.
- Möjlighet att anonymt koppla ihop uppgifter från olika källor.

De flesta befintliga initiativ för uppföljning av utexaminerade samlar in uppgifter om och från utexaminerade antingen genom särskilda undersökningar eller genom att samla ihop och jämföra olika administrativa uppgifter från databaser för utbildning, skatter och sociala avgifter. Mer allmänna uppgiftsinsamlingar, såsom arbetskraftsundersökningar, samlar också in uppgifter om sysselsättningen bland utexaminerade från olika utbildningsnivåer, men dessa uppgifter är mer allmänna än de som samlas in genom specifika system för uppföljning av utexaminerade. Som sägs i skäl 5 styrs övergången till arbetsmarknaden dessutom i stor utsträckning av det ekonomiska sammanhanget, kvalifikationsnivån och studieinriktningen. Övergången påverkas också av sociodemografiska faktorer, såsom kön, födelseland, medborgarskap, etniskt ursprung och familjens socioekonomiska bakgrund. Därför är det

viktigt att även samla in dessa uppgifter i uppföljningen av utexaminerade och att lägga fram dem på ett meningsfullt sätt, t.ex. genom att dela in uppgifterna efter kön.

Genom att rekommendera att man kopplar samman uppgifter från olika källor och kombinerar kvantitativa och kvalitativa uppgifter, kommer det att vara möjligt att skapa sig en mer fullständig bild av hur de utexaminerade klarar sig och hur deras tidigare studieval påverkar deras efterföljande val. Som skildras i den inledande texten före punkt 1 ska detta göras i enlighet med den nationella lagstiftningen, inbegripet förordningar om uppgiftsskydd på nationell nivå och EU-nivå, tillgängliga resurser och nationella förhållanden.

Punkterna 3-4

Betydelsen av att säkerställa ett stort, representativt och fortsatt deltagande i longitudinella undersökningar om utexaminerade är tydlig. Vissa medlemsstater har dock i samråden uttryckt oro över svårigheter att följa upp utexaminerade som har flyttat utomlands, antingen i samband med utbildning eller efter avslutad utbildning. Därför kommer medlemsstaterna att uppmanas att göra ansträngningar för att se till att dessa utexaminerades läranderesultat är med bland de insamlade uppgifterna och att de samarbetar med övriga medlemsstater på ett lämpligt sätt.

Ett av målen för rådsrekommendationen är att utveckla jämförbara uppgifter om hur utexaminerade klarar sig. Samtidigt som man erkänner rätten för varje enskild medlemsstat att utveckla system för uppföljning av utexaminerade i enlighet med sina egna behov, är målet med att skapa ett nätverk av experter att tillhandahålla ett forum för experter, som utses av medlemsstaterna, att samarbeta på EU-nivå för att förbättra samarbetet och det ömsesidiga lärandet, att utforska möjligheterna att utveckla ömsesidigt kompatibla och jämförbara uppgifter samt att överväga den optimala frekvensen av longitudinella undersökningar.

Nätverket av experter kommer att organiseras och finansieras i enlighet med arrangemangen för Utbildning 2020-arbetsgrupperna, utan att det påverkar eventuella strukturer som kan komma att utvecklas för att ersätta Utbildning 2020-processen. Det planeras att webinarier kan komplettera de fysiska sammanträdena då det är lämpligt.

Punkt 5

Spridning och användning av uppgifter för uppföljning av utexaminerade kommer att ha betydelse för både medlemsstaterna och kommissionen. Förslaget anger de ändamål för vilka uppgifterna ska användas, nämligen för att stärka yrkesrådgivningen, utforma och uppdatera läroplanerna, förbättra kompetensmatchningen, planera för utvecklingen av sysselsättningen samt av utbildningsrelaterade och sociala behov, och för att förbättra den politiska utvecklingen på nationell och europeisk nivå.

Punkt 6

Att säkerställa lämplig och hållbar finansiering för system för uppföljning av utexaminerade kommer att vara avgörande för att de ska lyckas. Av denna orsak hänvisar förslaget till både nationella och europeiska finansieringskällor. Med tanke på att Eurograduate-studien tyder på att viss uppföljning av utexaminerade pågår i 25 av de 31 undersökta länderna, kan det antas att medlemsstaterna redan inser mervärdet av system för uppföljning av utexaminerade.

Punkt 7

Medlemsstaterna kommer att bli ombedda att gå med på att årligen meddela kommissionen om genomförandet och utvärderingen av rådets rekommendation, med början senast två år efter det att den har antagits. Denna rapportering beräknas inte bli betungande. Tvärtom kommer medlemsstaterna att bli ombedda att meddela i vilken utsträckning initiativ för uppföljning av utexaminerade håller på att utvecklas, samt ge en kort utvärdering av resultat eller eventuella utmaningar. Regelbunden rapportering kommer att göra det möjligt för nätverket av experter att skräddarsy sitt arbete enligt särskilda behov.

Bestämmelser om kommissionen

Punkt 8

Inom högre utbildning kommer kommissionen att utveckla en pilotfas för en europeisk undersökning om utexaminerade som ska förbättra tillgången till jämförbara uppgifter om hur utexaminerade klarar sig och bygga vidare på resultaten av [genomförbarhetsstudien om utexaminerade i EU \(Eurograduate\)](#). I Eurograduate-studien drogs slutsatsen att det fanns stöd bland beslutsfattare och berörda parter för jämförbara uppgifter om hur utexaminerade klarar sig på olika håll i Europa och att en europeisk undersökning om utexaminerade skulle kunna vara ett sätt att stödja utvecklingen av en enkätbaserad uppföljning av utexaminerade i länder där sådana undersökningar för närvarande inte görs eller där reformer är på gång.

Mot bakgrund av det potentiella mervärdet av en sådan undersökning, men även de tillhörande utmaningarna, har kommissionen för avsikt att följa en metod i flera steg. Först genomförs en pilotfas, då nya verktyg för insamling av uppgifter i ett begränsat antal europeiska länder utvecklas och testas, vilket följs av ett beslut om huruvida man ska gå vidare med en fullständig europeisk undersökning om utexaminerade. Det är tänkt att undersökningen ska påbörjas i september 2017 och att rapporten ska följa inom två år.

Punkt 9

Det är allmänt erkänt att systemen för uppföljning av personer med yrkesutbildning i många fall är mindre utvecklade än systemen för uppföljning av personer med akademisk examen. Av denna orsak kommer kommissionen att fokusera på stöd till kapacitetsuppbyggnad för att införa system för uppföljning som grundar sig på god praxis som identifierats genom kartläggning i medlemsstaterna, och för att underlätta samarbete när det gäller användningen av uppgifter för uppföljning av utexaminerade.

Punkterna 10–13

I de fyra sista punkterna fastställs kommissionens avsikt att inrätta och stödja nätverket av experter, att säkerställa att uppgifter och analyser görs tillgängliga, inbegripet genom användande av elektroniska verktyg, att stödja användningen av europeiska finansieringskällor om det är tillämpligt och förenligt med deras rättsliga grund, och att rapportera till rådet om genomförandet av rådsrekommendationen inom fem år efter det att den har antagits.

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om uppföljning av utexaminerade

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 165 och 166,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

av följande skäl:

- (1) Utexaminerades anställbarhet är en orsak till oro i många medlemsstater, framför allt eftersom sysselsättningsgraden bland personer med akademisk examen i EU inte helt har återhämtat sig efter finanskrisen 2008² och sysselsättningssituationen för personer med yrkesexamen varierar mellan medlemsstaterna.
- (2) Därför uppmuntrades medlemsstaterna att i samarbete med arbetsmarknadens parter genom riktlinjerna för medlemsstaternas sysselsättningspolitik för 2015³ främja produktivitet och anställbarhet genom ett tillräckligt utbud av relevant kunskap, relevanta färdigheter och relevant kompetens.
- (3) För att uppnå det målet är det avgörande att ha uppgifter av god kvalitet om vad utexaminerade företar sig efter avlagd examen eller efter att de lämnar en utbildning utan examen. Det behövs både för att förstå orsakerna till utexaminerades problem med anställbarheten i särskilda regioner eller branscher eller problem med anställbarheten för utexaminerade från särskilda studieinriktningar på högskolenivå eller yrkesutbildningsnivå och för att hitta lösningar för att undanröja dessa problem. Värdet av sådana uppgifter betonas i både de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring i det europeiska området för högre utbildning⁴ och den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (Eqavet)⁵.
- (4) Eftersom de system för insamling, analys och användning av uppgifter om hur utexaminerade från högskole- och yrkesutbildning klarar sig inte är välutvecklade på många håll i unionen, finns det ofta inte tillräcklig information för studenterna att göra

² COM(2015) 690 final.

³ Rådets beslut (EU) 2015/1848 av den 5 oktober 2015 om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik för 2015 (EUT L 268, 15.10.2015, s. 28).

⁴ ISBN 952-5539-04-0

⁵ Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 18 juni 2009 om inrättande av en europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EUT C 155, 8.7.2009, s. 1).

välgrundade studieval, och inte heller för utformningen av utbildningsprogram eller utbildningspolitiken.

- (5) Övergången till arbetsmarknaden styrs dessutom i stor utsträckning av det ekonomiska sammanhanget, kvalifikationsnivån och studieinriktningen. Övergången påverkas också av sociodemografiska faktorer, såsom kön, födelseland, medborgarskap, etniskt ursprung och familjens socioekonomiska bakgrund⁶. Därför är det avgörande att samla in uppgifter om dessa olika faktorer inverkan för att ta itu med frågan på ett övergripande sätt.
- (6) Även om många medlemsstater håller på att utveckla system för uppföljning av utexaminerade, är kunskapsutbytet, utbytet av god praxis och det ömsesidiga lärandet begränsade.
- (7) Eftersom omfattningen av de befintliga jämförbara uppgifterna är begränsad och uppgifter som samlas in nationellt inte kan jämföras med uppgifter som samlats in i andra länder, är det svårt att dra några slutsatser om skillnader i tendenser eller resultat i olika länder och regioner.
- (8) Resultaten av det offentliga samrådet⁷ om agendan för modernisering av Europas system för högre utbildning avslöjade farhågor om att den högre utbildningen inte förser de utexaminerade med den kunskap, de färdigheter och den kompetens som behövs för att ha framgång i en snabbt föränderlig värld och att det fortfarande finns ett kompetensglapp i vissa medlemsstater.
- (9) Medlemsstaterna har efterlyst åtgärder på EU-nivå som syftar till att förbättra informationsflödet om anställbarhet, kompetensglapp och arbetsmarknadens behov. Framför allt i rådets och kommissionens gemensamma rapport 2015 om genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020)⁸ föreslås man ska främja betydelsen av högre utbildning för arbetsmarknaden och samhället, vilket omfattar att man ska förstå arbetsmarknaden bättre och förekomma behoven och resultaten, till exempel genom att följa upp utexaminerades karriärer.
- (10) I Riga-slutsatserna 2015 åtog sig medlemsstaterna även att se till att det ordnas regelbundna informations- och återkopplingstillfällen om de nya resultatmålen för yrkesutbildningen på medellång sikt för perioden 2015–20. Detta görs bland annat genom att använda uppgifter om anställbarheten för personer med yrkesexamen och en kombination av uppgifter om lärande, inträde på arbetsmarknaden och karriärutveckling, och genom att utveckla kapaciteten hos aktörer på nationell nivå att använda uppgifterna för att anpassa läroplaner, yrkesprofiler och innehållet av yrkesutbildningskvalifikationer till nya ekonomiska och tekniska krav.
- (11) Därefter betonade medlemsstaterna betydelsen av att prioritera hanteringen av kompetensglapp och kompetensluckor i resolutionen om främjande av

⁶ Angående inverkan av kön och migrantbakgrund på övergången från skola till arbetsmarknad, se OECD/Europeiska unionen (2015), kapitel 13: *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In*.

⁷ COM(2016) 381 final.

⁸ EUT C 417, 15.12.2015, s. 25.

socioekonomisk utveckling och delaktighet i EU genom utbildning: utbildningens bidrag till den europeiska planeringsterminen 2016⁹.

- (12) Detta byggde på tidigare arbete. I rådets slutsatser om entreprenörskap i utbildningen¹⁰ från 2014 enades medlemsstaterna om att alltid använda uppgifter om uppföljning av utexaminerade då det är möjligt vid bedömningen av hur bra och effektiv utbildningen i entreprenörskap är.
- (13) I rådets slutsatser om den högre utbildningens sociala dimension¹¹ från 2013 enades medlemsstaterna om att underlätta tillhandahållandet av uppgifter om utbildnings- och arbetsmarknadsrelaterade möjligheter och resultat.
- (14) I rådets slutsatser om utexaminerades anställbarhet¹² från 2012 enades medlemsstaterna även om att fastställa ett referensvärde: senast 2020 ska 82 % av de 20–34-åringar som har avslutat sin utbildning högst tre år före referensåret ha anställning, medlemsstaterna enades även om att övervaka andelen anställda utexaminerade i syfte att stärka evidensbasen för den politiska utvecklingen när det gäller beröringspunkterna mellan utbildning och sysselsättning, samtidigt som medlemsstaterna och kommissionen enades om att samla in kvalitativa uppgifter och exempel på god praxis som syftar till att komplettera den kvantitativa övervakningen och stärka grunden för det evidensbaserade beslutsfattandet.
- (15) Därför har Europeiska kommissionen i meddelandet om en ny kompetensagenda för Europa¹³ prioriterat en förbättring av kompetensinventeringen och informationen för mer välgrundade yrkesval genom att föreslå ett initiativ för uppföljning av personer med akademisk examen för att stödja medlemsstaterna i arbetet med att förbättra uppgifterna om de utexaminerades övergång till arbetsmarknaden.

MEDLEMSSTATERNA REKOMMENDERAS ATT GÖRA FÖLJANDE

i enlighet med nationell och europeisk lagstiftning, särskilt direktiv 95/46EC om skydd av personuppgifter¹⁴, tillgängliga resurser och nationella förhållanden, och i nära samarbete med alla berörda parter:

1. Förbättra tillgången till och kvaliteten på uppgifter om utexaminerades förehavanden¹⁵ och, om lämpligt, om personer som lämnar en högskole- eller yrkesutbildning utan examen, inbegripet genom att senast 2020 inrätta ett system för uppföljning av utexaminerade som omfattar följande:

⁹ Utkast till resolution från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om främjande av socioekonomisk utveckling och delaktighet i EU genom utbildning: utbildningens bidrag till den europeiska planeringsterminen 2016 (5685/1/16 REV 1).

¹⁰ EUT C 17, 20.1.2015, s. 2.

¹¹ EUT C 168, 14.6.2013, s. 2.

¹² EUT C 169, 15.6.2012, s. 11.

¹³ SWD (2016) 195 final.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

¹⁵ För ändamålet med denna rekommendation från rådet avser ”utexaminerad” en person som har fullföljt en högskole- eller yrkesutbildning. Det är dock klart att vissa medlemsstater också har initiativ för att följa upp utexaminerade från grundskolan.

- a) Insamling av relevanta administrativa uppgifter från databaser för utbildning, skatter och sociala avgifter.
- b) Utveckling av longitudinella undersökningar om utexaminerade på utbildningssystemnivå, eftersom det är viktigt att ha tillgång till uppgifter om personers övergång till arbetsmarknaden eller till fortsatt utbildning och om deras karriärer.
- c) Möjlighet att anonymt koppla ihop uppgifter från olika källor för att få en helhetsbild av hur utexaminerade klarar sig.

Innehållet i de uppgifter som ska samlas in

2. Samla in uppgifter som omfattar följande:

a) nedanstående kvantitativa uppgifter

- i) personuppgifter och socioekonomiska uppgifter
- ii) studietakt
- iii) studieform
- iv) kvalifikationer
- v) studiepoäng
- vi) studieinriktning
- vii) övergång till arbetsmarknaden eller vidareutbildning
- viii) inkomst
- ix) typ av avtal
- x) anställningsform
- xi) yrke, yrkesställning och/eller sysselsättning
- xii) geografisk och/eller sektoriell rörlighet

b) nedanstående kvalitativa uppgifter

- i) studiernas relevans för sysselsättningen
- ii) deltagande i frivilligarbete eller verksamheter för delaktighet i samhällslivet
- iii) karriärutveckling och tillfredsställelse
- iv) uppfattning om utbildningens kvalitet och relevans

Longitudinella undersökningar om utexaminerade

3. Uppmuntra till ett stort, representativt och fortsatt deltagande i longitudinella undersökningar om utexaminerade, inbegripet uppföljning av utexaminerade som har flyttat utomlands, antingen i samband med utbildning eller efter avslutad utbildning.

Europeiskt samarbete

- Delta i ett nätverk av experter, som organiseras i enlighet med befintliga förvaltningsstrukturer för samarbetet inom ramen för Utbildning 2020 och utan att det påverkar eventuella nya strukturer som kan följa av det, vilket kommer att uppmuntra samarbete och ömsesidigt lärande, och därigenom kommer man även att utforska möjligheterna att utveckla ömsesidigt kompatibla och jämförbara uppgifter samt att överväga den optimala frekvensen av longitudinella undersökningar.

Spridning av uppgifter och utnyttjande av resultat

- Säkerställa en rättidig, regelbunden och bred spridning av uppgifter och utnyttjande av resultaten i följande syften:
 - Stärka yrkesvägledningen för blivande och nuvarande studenter och för utexaminerade.
 - Utforma och uppdatera läroplanerna för att förbättra inhämtandet av relevanta färdigheter och anställbarheten.
 - Förbättra kompetensmatchningen för att stödja konkurrenskraften och innovationen på lokal, regional och nationell nivå.
 - Planera för utvecklingen av sysselsättningen samt av utbildningsrelaterade och sociala behov.
 - Bidra till den politiska utvecklingen på både nationell nivå och unionsnivå.

Finansiering

- Säkerställa hållbarheten för uppföljningen av utexaminerade genom att anslå tillräckliga och fleråriga resurser, använda nationella eller europeiska finansieringskällor, såsom Erasmus+ och de europeiska struktur- och investeringsfonderna, då det är lämpligt och i enlighet med deras befintliga resurser, rättsliga grund och prioriteringar som fastställts för perioden 2014–2020, utan att det påverkar förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram.

Rapportering och utvärdering

- Medlemsstaterna ska inom två år från det att denna rekommendation antagits och därefter årligen rapportera till kommissionen om genomförandet och utvärderingen av denna rekommendation.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS KOMMISSIONEN ATT GÖRA FÖLJANDE:

- Utveckla en pilotfas för en europeisk undersökning om utexaminerade som syftar till att förbättra tillgången till jämförbara uppgifter om hur utexaminerade klarar sig på arbetsmarknaden och i samhället överlag och bygga vidare på resultaten av genomförbarhetsstudien om utexaminerade i unionen (Eurograduate)¹⁶.
- Tillhandahålla stöd till kapacitetsuppbyggnad där det behövs inom yrkesutbildningen för att införa system för uppföljning av utexaminerade som grundar sig på god praxis som identifierats genom en övergripande kartläggning i medlemsstaterna, och underlätta samarbete mellan myndigheter, anordnare av yrkesutbildning och

¹⁶ Genomförbarhetsstudien om utexaminerade i unionen omfattar endast högre utbildning.

yrkesvägledare med avseende på användningen av uppgifter för uppföljning av utexaminerade.

10. Främja ömsesidigt lärande och stärka samarbetet genom att inrätta och stödja nätverket av experter.
11. Säkerställa att de uppgifter som samlas in och därmed sammanhängande analyser tillgängliggörs för medlemsstaterna och de berörda parterna, inbegripet genom befintliga, internetbaserade EU-verktyg.
12. Stödja användningen av europeiska finansieringskällor, såsom Erasmus+ och de europeiska struktur- och investeringsfonderna, då det är lämpligt och i enlighet med deras finansiella kapacitet, rättsliga grund och prioriteringar som fastställts för perioden 2014–2020, utan att det påverkar förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram.
13. Rapportera till rådet om genomförandet av denna rekommendation inom fem år efter det att den har antagits.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande